

TÝDEN V EU

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti

EUROSKOP.CZ

www.vlada.cz

Číslo 470
25. dubna 2022

V tomto čísle naleznete

Úvodník

Doporučení Národního konventu
o EU

Regionální debaty k českému
předsednictví

Debaty o rozšíření v Evropském
parlamentu

Zřízení nových výborů
Evropského parlamentu

Úvodník

Milé čtenářky a čtenáři,

máme před sebou poslední dubnový týden a s ním také další kulatý stůl Národního konventu o EU. V pátek budeme diskutovat na aktuální téma „Vztahy EU s indopacifickou oblastí z pohledu ČR“. V tomto čísle newsletteru vám nicméně připomeneme ještě předchozí kulatý stůl, a to doporučeními, která přinesla diskuze o budoucnosti evropského energetického trhu.

Také jsme pro vás připravili články o několika regionálních debatách, které v rámci příprav na nadcházející české předsednictví v Radě EU připravují regionální Eurocentra a Euroskop. Za sebou zatím vedle úvodní obecné debaty máme témata jako mediální gramotnost v kontextu hybridních hrozeb, Zelená dohoda pro Evropu, trendy

v oblasti automobilového průmyslu nebo české vinařské a farmářské dědictví v kontextu Společné zemědělské politiky.

Zatímco Rada EU nemá na ministerské úrovni na program žádná zasedání ani tento týden, Evropský parlament se připravuje na květnové plenární zasedání a pokračují také schůze výborů.

Hned v pondělí hlasoval Výbor pro mezinárodní obchod o návrhu nařízení o zahraničních subvencích narušujících vnitřní trh, Výbor pro kulturu vedl téhož dne dialog s Komisí o ročních pracovních programech Erasmus+, Evropského sboru solidarity a programu Kreativní Evropa. Výbor pro ústavní záležitosti čeká ve čtvrtek diskuze o revizi nařízení o statutu a financování evropských politických stran a nadací a hlasování o návrzích, které by upevnilo právo Evropského parlamentu navrhnout zákony a zahájit legislativní postupy EU, tzv. právo podnětu Parlamentu.

Konference předsedů, složená z předsedkyně Evropského parlamentu a předsedů jednotlivých politických skupin, má ve čtvrtek na programu jednání s generálním tajemníkem NATO Jensem Stoltenbergem.

Z dalších akcí tohoto týdne nesmíme zapomenout na poslední plenární zasedání Konference o budoucnost Evropy, které se uskuteční tento pátek a sobotu ve Štrasburku. Toho se vedle zástupců Evropského parlamentu, Rady, Komise a vnitrostátních parlamentů účastní také zástupci evropských občanských panelů a jeden zástupce vnitrostátních panelových diskuzí nebo akcí pořádaných v rámci konference za každý členský stát.

Doporučení Národního konventu o EU

Již tuto středu vydá Národní konvent o Evropské unii doporučení vzniklá na základě kulatého stolu z 8. dubna, jehož tématem byla budoucnost evropského energetického trhu. Debaty se zúčastnili zástupci státní správy, akademické, sociální a hospodářské sféry, společně s reprezentanty evropských institucí, neziskového sektoru a dalšími účastníky. Odborným garantem kulatého stolu byla Asociace pro mezinárodní otázky.

Debaty Národního konventu o EU se zaměřila na čtyři diskuzní otázky. (1) Jak může Evropa ze současné krize učinit příležitost k řešení slabín fungování evropského energetického trhu? (2) Které nástroje by měly členské státy a unijní instituce využít ke zvýšení energetické bezpečnosti a nezávislosti na třetích zemích? (3) Ve světle událostí posledních týdnů, jakou roli v zajištění evropské energetické bezpečnosti může sehrát Zelená dohoda pro Evropu?

/Pokr. na s. 2/

(4) Které priority by Česko mělo v souvislosti s evropským energetickým trhem prosazovat?

Mezi prezentujícími i účastníky diskuze převládala shoda, že **evropský energetický trh reagoval** v probíhající energetické krizi **vcelku úspěšně**, a že není zapotřebí větších zásahů do jeho fungování. Zároveň je žádoucí větší integrace unijního energetického trhu a rozvoj společné evropské infrastruktury tak, aby byla zajištěna větší stabilita a flexibilita plynárenské a elektrické přenosové soustavy.

Diskutující souhlasili, že cestou k zabezpečení dodávek plynu jsou již odsouhlasené **společné nákupy** plynu na evropské úrovni, a že prioritou pro ČR a EU musí být naplnění plynových zásobníků před následující zimou. Všichni diskutující se také shodli na nutnosti diverzifikace dodávek plynu do ČR a EU, ať už dodávkami z jiných zemí než z Ruské federace, nebo zajištěním přístupu k terminálům zkapalněného plynu (LNG).

Bylo vytvořeno celkem **pět doporučení**, které reflektují závěry z diskuze. V krátkodobém horizontu by mělo být prioritou **zajistit dodávky plynu** pro kritickou infrastrukturu a podniky, stejně jako tepla do domácností během nadcházející zimy. Je přitom třeba počítat s možností omezení či zastavení dodávek do Evropy ze strany Ruska.

V dlouhodobém horizontu se ruská invaze na Ukrajinu může stát spouštěčem **systémové proměny** české energetiky; ta zahrnuje masivní rozvoj obnovitelných zdrojů

energie, prioritizaci úspor, či řízení poptávky a energetický management. Předpokladem úspěchu je dotažení očekávaných legislativních změn (nový energetický zákon) a aktualizace strategických dokumentů. Zelená dohoda pro Evropu poskytuje právní, politický i investiční rámec pro realizaci této transformace, a je proto třeba tuto agendu průběžně podporovat a plně využít.

Nadcházející **české předsednictví v Radě EU** bude hrát aktivní úlohu ve vyjednávání legislativního balíčku Fit for 55 i návazných iniciativ; je nezbytné, aby se česká vláda této úlohy zhostila **proaktivně** a s vůlí hledat skutečně celoevropská řešení.

Při úvahách o budoucnosti české energetiky nelze dále opomíjet **sociální aspekty**. Úspěšný odklon od dovozu fosilních paliv z Ruska předpokládá kompenzaci zvýšených nákladů ohroženým domácnostem a zároveň dostupnost dostatečné investiční podpory pro projekty energetických úspor či výměny zdrojů tepla na úrovni domácností.

Více informací o činnosti Národního konventu o EU naleznete na webu www.narodnikonvent.eu, popřípadě na účtech a sítích Twitter (@KonventEU), Facebook (Národní konvent o EU) nebo Instagram (@Narodnikonvent). Z kulatého stolu budou vypracována doporučení, která budou představena vládě České republiky a dalším tvůrcům české evropské politiky. /K. Bartáková/

Regionální debaty k českému předsednictví > ČR a EU

V rámci cyklu online regionálních tematických debat českého předsednictví dosud proběhlo již šest diskusí a série je tak přesně v poločase.

Úvodní akcí cyklu byla debata „**Česko předseda Evropy**“, kterou uspořádalo Eurocentrum Praha. Proběhla 30. března v online formě. Hosty byli Alice Krutilová, ředitelka Odboru pro předsednictví ČR v Radě EU na Úřadu vlády ČR, a Jaroslav Zajíček, velvyslanec Stálého zastoupení ČR při EU v Bruselu. Debatu moderoval Martin Vokálek, výkonný ředitel Institutu pro evropskou politiku EUROPEUM.

Druhá debata, kterou pořádalo Eurocentrum Liberec společně s Europe Direct Liberec, byla na téma **Vzdělávání a mediální gramotnost** v kontextu hybridních hrozeb a proběhla 5. dubna online. Debatu vedla novinářka Monika Durajová a hosty byli Bohumil Kartous, ředitel Pražského inovačního institutu, Kateřina Kümpel, spoluzakladatelka spolku Zvol si info, a Adam Sybera, analytik programu Kremlin Watch (Evropské hodnoty).

V pořadí třetí debata proběhla online 7. dubna, a to na téma **Příležitosti Zelené dohody pro podnikatele**, kterou pořádalo Eurocentrum Zlín. Debatu moderovala Ivetta Tábořská, ředitelka Krajské hospodářské komory Zlínského kraje. Pozvání na debatu přijali Lukáš Ferkl, Managing Partner, Envitrail, Lenka Vaněk, ředitelka úseku Inovace a rozvoj, ČEZ ESCO, a.s., a Josef Schwarz, poradce Generálního sekretariátu Komise.

Čtvrtá online debata s názvem **Česko jako automobilová velmoc** se konala pod záštitou Eurocentra Hradec Králové v úterý 12. dubna. Hosty semináře byli Zdeněk Čechura, atašé pro dopravu na Stálém zastoupení ČR při EU, Zdeněk Petzl, výkonný ředitel Sdružení automobilového průmyslu AutoSAP a Stanislav Schneider, odborný koordinátor vnějších vztahů ŠKODA AUTO a.s. Moderá-

torem této debaty byl Jan Sochor, analytik České vodíkové technologické platformy a zakladatel projektu Pan Evropa.

O týden později, v úterý 19. dubna, byla Eurocentrem Brno a Zastoupením Jihomoravského kraje při EU uspořádána další online debata, tentokrát na téma **Zachování českého vinařského a farmářského dědictví**. Debaty, kterou moderovala Aneta Zachová, šéfredaktorka portálu Euractiv.cz, se zúčastnili prezident Svazu vinařů ČR Martin Chlad, Lubor Lacina, vedoucí Ústavu financí Provozní ekonomické fakulty MENDELU a Mojmír Baroň, prezident Unie enologů ČR. V úvodu debaty se prostřednictvím krátkého video záznamu vyjádřil k této problematice také Stanislav Němec, vedoucí oddělení pro oblast zemědělství a životního prostředí Stálého zastoupení ČR při EU.

Zatím poslední online debata, která se věnovala **jaderné energetice v kontextu Zelené dohody** pro Evropu, proběhla ve čtvrtek 21. dubna. Pozvání na debatu přijali Dana Drábová, předsedkyně Státního úřadu pro jadernou bezpečnost, Václav Bartuška, zvláštní velvyslanec ČR pro energetickou bezpečnost a Vojtěch Kotecký, výkumný pracovník Centra pro otázky životního prostředí Univerzity Karlovy. Moderátorského křesla se ujal Ondřej Houska, redaktor Hospodářských novin, přičemž organizátorem debaty byly Eurocentrum Jihlava a Europe Direct Jihlava.

Další debata s názvem **České zdravotnictví na špičce Evropy**, kterou organizuje Eurocentrum České Budějovice, se uskuteční již 26. dubna. Více informací naleznete na stránkách Euroskop.cz a daných Eurocenter. Záznamy debat si můžete pustit na YouTube kanále Euroskop.cz. /T. Košťálová/

Ve dnech 20. – 21. dubna se na jednání Výboru pro zahraniční věci (AFET) Evropského parlamentu konala debata o rozšíření EU. Poslanci diskutovali v kontextu nedávno podaných žádostí o členství ze strany Ukrajiny, Gruzie a Moldavska a věnovali se zejména zprávám o stavu jednání o členství mezi EU a Severní Makedonií a Albánií. Poslanci ve výboru také debatovali o stavu jednání o členství mezi EU a Srbskem a Kosovoem.

Středobodem debaty byly individuální zprávy o stavu jednání o členství mezi EU na jedné straně a Severní Makedonií a Albánií na straně druhé. V rozpravě o zprávě o **Albánii** se shodla většina poslanců ve výboru, že je nejvyšší čas, aby EU zahájila oficiální přístupové jednání s touto zemí. Podle poslanců by zahájení přístupových jednání vyslalo zemi jasný signál, že země je a bude součástí evropské rodiny a že může s EU počítat i do budoucna.

Zpráva o Albánii vyzdvihuje silné strategické partnerství země s EU, a dále vymezuje pole dalších reforem, do kterých by se země měla neprodleně pustit. Reformy by se podle schválené zprávy měly týkat zejména posílení právního státu a demokracie, ochrany menšinových práv, podpory neziskového sektoru a boje proti korupci.

Poslanci dále během rozpravy uvedli, že jak Albánie, tak Severní Makedonie již plní podmínky, které pro zahájení přístupových jednání určila v minulosti Evropská rada. Albánie je kandidátskou zemí na členství v EU od roku

2014, již od roku 2018 navrhuje Komise zahájení přístupových jednání.

Situace v **Severní Makedonii** je velmi podobná situaci v Albánii. Zpráva schválena výborem AFET rovněž konstatuje nutnost o přikročení EU k přístupovým jednáním. Zpráva tuto nutnost rámuje i současnou situací na Ukrajině a ruským vlivem v regionu západního Balkánu. Poslanci se během rozpravy ke zprávě shodli na tom, že další průtahy ze strany EU mohou vážně narušit důvěru a ochotu občanů Severní Makedonie dále pokračovat v cestě za členstvím v Unii.

Schválená zpráva chválí zemi v pokračujících reformách v oblastech jako je posílení justice a právního státu, ochrana svobody médií a boj proti korupci a současně vyzývá Bulharsko, aby se Severní Makedonii spolupracovalo v řešení bilaterálních problémů, které nyní stojí v cestě zahájení přístupových jednání. Na rozdíl od Albánie je Severní Makedonie kandidátskou zemí na členství v EU od roku 2005, Komise doporučuje zahájení přístupových jednání již od roku 2009.

/J. Janek/

Zřízení nových výborů > Evropský parlament

V úterý 19. dubna proběhlo ustavující zasedání Zvláštního výboru pro „pandemii onemocnění covidem-19: získané zkušenosti a doporučení pro budoucnost (COVI) Evropského parlamentu. Výbor se bude zabývat reakcí EU na pandemii v oblasti zdraví, základních práv, hospodářství a solidarity. Ve stejný den proběhla i schůze nově zřízeného Vyšetřovacího výboru pro prošetření používání špiónážního softwaru Pegasus a ekvivalentního špiónážního softwaru (PEGA).

Nový výbor COVI, který si na ustavující schůzi zvolil do svého čela poslankyni Kathleen Van Bremptovou (S&D, BE), se ve své činnosti zaměří na následující čtyři oblasti související s pandemií onemocnění covid-19: zdraví, koordinovanou reakci, společenský a ekonomický dopad a EU a svět.

„Ačkoli tato pandemie ještě neskončila, Evropa se již ocitá v další krizi. V posledních patnácti letech EU přestála finanční krizi, uprchlickou krizi, pandemii a nyní válku. Během těchto krizí jsme byli svědky toho, že EU často chyběly potřebné nástroje k rychlému jednání,“ uvedla po svém zvolení K. Van Bremptová. „Tuto dynamiku musíme zásadně změnit. Evropa musí být lépe připravena na budoucí krize tím, že se z pandemie poučí,“

dodala. První řádné zasedání zvláštního výboru je plánováno na 11. května. Výbor COVI sestává z 38 členů a je zřízen na 12 měsíců od ustavující schůze. Jeho mandát může být následně prodloužen.

V úterý 19. dubna se poprvé sešel i nový vyšetřovací výbor PEGA a zvolil své předsednictvo. Předseda výboru Jeroen Lenaers (EPP, NL), v úvodním projevu zdůraznil, že se výbor PEGA zaměří na shromáždění informací o používání Pegasus a jiného ekvivalentního softwaru, které jsou problémem pro demokracii a právní stát, a tyto poznatky převede do užitečných doporučení. Na prvním setkání poslanci výboru PEGA vyslechli rovněž prezentace odborníků, kteří nastínili svůj výzkum ohledně používání softwaru Pegasus. Výbor má předložit závěrečnou zprávu po 12 měsících činnosti.

/J. Linková/

Týden v Evropské unii

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR

Číslo 470, týden od 18. až 24. dubna 2022 * Šířeno výhradně v elektronické podobě * Přípravují pracovníci Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR * Editor: David Březina * Kontakt: newsletter@vlada.cz